

Skattedirektoratet
horingsinnspill@skatteetaten.no

Deres ref:
2020/1338

Vår ref:
4060peka

Dato:
17.03.2021

Høringssvar - forslag om å innføre særavgift på e-sigaretter og andre nikotinvarer

Vedlagt følger høringssvar fra Folkehelseinstituttet, avdeling for rusmidler og tobakk.

Vennlig hilsen

*Elisabeth Kvaavik
Avdelingsdirektør
Elektronisk signering*

*Ingeborg Lund
Seniorforsker
Elektronisk signering*

Høringsvar fra Folkehelseinstituttet
(Høringsnotat – forslag om å innføre særavgift på e-sigaretter og andre nikotinvarer)

Skattedirektoratet og Tolldirektoratet har på vegne av Finansdepartementet sendt på høring et forslag om å innføre særavgift på e-sigaretter og andre nikotinvarer. Forslaget, som gjelder nærmere regler til gjennomføring av den foreslåtte avgiften, vil medføre endringer i forskrift 11. desember 2001 nr. 1451 om særavgifter og forskrift 17. desember 2008 nr. 1502 til lov om toll og vareførsel.

Nikotin er et avhengighetsskapende stoff, og Folkehelseinstituttet mener derfor det er rimelig å innføre en særavgift på nye nikotinprodukter, som e-væske med nikotin og tobakksfri nikotinsnus, når disse blir tillatt solgt i Norge. Et regelverk tilsvarende det som gjelder for tobakksprodukter er mest hensiktsmessig. De foreslåtte innførsels- og provianteringskvotene for e-væske og nikotinsnus virker rimelige.

Departementet ber om innspill på to alternative beregningsmåter for særavgift på e-væske: Avgift per ml væske, eller avgift pr mg nikotinnhold. Begge disse beregningsmodellene har fordeler og ulemper ved seg. Kort oppsummert:

- a) Det er ikke rimelig at e-væske uten nikotin omfattes av avgiften. Uten avgift vil nikotinfri e-væske ha lavere pris, noe som vil gjøre nikotinholdig e-væske relativt sett mindre attraktiv for eksempel for ungdom uten tidligere nikotinbruk.
- b) Avgift per ml e-væske gir brukerne sterkere insentiv til å kjøpe e-væske med høyest mulig nikotinstyrke (20mg per ml). For nikotinavhengige personer kan høyere nikotinkonsentrasjon hjelpe bedre mot nikotinabstinens. For røykere og tidligere røykere kan dette gi økt sannsynlighet for å avstå fra ordinære sigaretter. Økt insentiv til å kjøpe e-væske med høyt nikotinnhold kan imidlertid også innebære forlenget bruk av høykonsentrert væske, noe som potensielt vil medføre opprettholdelse av nikotinavhengighet over lengre tid. For ungdom som bruker e-væske med nikotin kan lik pris på svak og sterk e-væske potensielt bety økt risiko for nikotinavhengighet.
- c) Avgift per mg nikotin vil øke sannsynligheten for at personer med liten eller ingen nikotinavhengighet holder seg til e-væske med lavt innhold av nikotin. En slikt avgiftsberegning vil kanskje også oppfattes som mer rimelig og rettferdig av forbrukerne. Relativt lavere pris på mer nikotinsvak e-væske kan imidlertid også medføre at nikotinavhengige personer går over til væske som ikke har tilstrekkelig nikotin. Forskning har vist at nikotinavhengige brukere ofte kompenserer for lav nikotinstyrke i e-væske med mer bruk. Nikotinopptaket vil da bli opprettholdt, samtidig som brukerne får økt opptak av andre potensielt helseskadelige stoffer fra e-væsken.

Ved volumbasert avgiftsberegning vil avgiftsfrihet på væske uten nikotin kunne redusere ulempene noe ved at tilgjengelighet av nikotinfri e-væske til lavere pris vil gjøre det mer aktuelt for brukeren selv å blande ut e-væsken til ønsket styrke. Lavere pris for nikotinfri e-væske kan også bidra til å redusere bruken av e-væske med nikotin hos ungdom.

Forskning tyder på at det ofte kan være uoverensstemmelse mellom oppgitt nikotinstyrke og faktisk nikotinstyrke på e-væske. Under forutsetning av at nikotinfri væske ikke omfattes av avgiften, taler dette for volumbasert avgiftsberegning. Det er likevel vanskelig å se for seg at korrekt måling av nikotinnhold ikke skal være mulig å få til, og den endelige vurderingen av metode for avgiftsberegning vil derfor avhenge av hvordan man vektlegger de ulike forventede effektene som er beskrevet over.